

V torek, četrtek in sobota
lahaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom za vse leto 4 gl. — k. za pol leta . . . 4 . . . k. za četrt leta . . . 2 . . . k.

Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k. za pol leta . . . 5 . . . k. za četrt leta . . . 2 . . . k.

Vredništvo in opravištev je na stolnem trgu (Domplate) h. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadne drstopno-vrsto se plačuje 6 kr., če se tiskane 1krat 5 kr., če se tiska 2krat 4 kr., če se tiska 3krat, vseve pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 k.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Št. 88.

V Mariboru 29. julija 1869.

Tečaj II.

Ustavoljubnežev shod v Celji.

I.

Dasiravno imamo v Avstriji mnogo novih vojaških ustanov: splošno brambovsko dolžnost, enoletnelprostovoljce, frišne častnike in nove nedodelane uske, na Štirnem tudi že belo-zelene „deželne brambovce“, vendar avstrijski državljani nikakor niso še tako marcijalični, da bi nobeden ne hotel spati raven s telečnjakom (tornistrom) pod glavo in s patrono med zobmi. Kader v velikih blagajnicah nastanejo velike lukne in se je bati, da bo treba apelirati na zadnjo instanco t. j. na podložniški žep, onda zakuri g. Beust ali kateri drug ravno tako velik državnik v spodobnem društvu čeden miroven ogenj, tovariši drugi veliki državniki mu polena nanašajo, pličani časnikarji z rokovnicami in srebrnimi kleščicami jemlje iz ognja oglje in si ga devajo na mirovne pipe, iz katerih spuščajo tako debele in mamljive oblake, da splošni brambovci čisto ne vedó, pri čem so; večidel zadržujejo ako jih sem ter tje knasterski duh ne pošegeče pod nos, da jamejo — kihati. Ker pa bi bilo tako če tudi idilično dremanje in kihanje za napredovalno državo, kakor jo že enkrat v Avstriji imamo, s časoma vendar lahko predolgočasno, zatrobi semtertje kak časnikarski trobentač v svoj vojni rog, njegovi pajdaši poskačejo od ognjišča, zgrabijo za orožje in večidel nedokubano pusté menažo, v katero so tako umetno sukali svobodo, ravnopravnost in jo kisali s svojo patentirano ustavnostjo. Pri takem vojnem trobentanji naši javni čuvaji navadno komaj iz gnječé rešijo za narode svoj vsakdanji neslani komis, kterega malo bratovsko delé med slovanske sobrambovske prostake.

Ni treba, da bi bil povod tacemu vojnemu trobentanju ravno velik ali na vojno vabljev. Mi vsaj mislimo, da bi se n. pr. k ustavnim pojedinam, kakoršne so si v novejših časih začeli medseboj napravljati štirski ustavaljubni „deželni brambovci“, ne trebalo vabiti s jerihonskim bombardonom, kakor da bi šlo na kakšno križarsko vojsko, zlasti ne ker naši ustavaljubni sodeželani trdé, da imajo pri svojih gostarijah in shodih ljudomili namen spraviti, poediniti in sprjazniti Slovence z Nemci in ustanoviti na Štirnem zlato novo dobo sloge, miru in bratovske vzajemnosti — nameni, ki bi se dali po našem skromnem prepričanju doseči na poti ljubezni brez vsacega vojnega vriska in ščuvanja. Pa smo se motili. Kakor znano napravijo štirski ustanoveži 8. avgusta velik shod vse tako imenovane ustavne stranke. Iz tega povoda je prinesla graška „Tagespost“ 25. t. m. v svojem 194. številu širši uvoden članek pod napisom „der Verfassungstag in Cilli.“ Sestavek je bolj nego miroljubnemu pozivu podoben vojnemu manifestu Nemcev proti Slovencem. Tagespoštini omenjeni članek je podoben vojnemu manifestu, kakoršnega more le nepremišljen kadet, ki je dovršil kompanijsko šolo in misli, da ima s svojo platneno zvezdo že maršalsko palico v telečnjaku, v mladostni domišljiji sestaviti za rabo v starejih, onemoglih časih. „Tagespoštini“ razposajenec je v svojem spisu zbral vse vojaške tehnične in strategične izraze, kar jih je našel v sojem šolskem sešitku iz kompanijskega vseučilišča. Mi bi se bili stilistični poskušnji prihodnjega maršala smijali, ko bi je ne bili brali tiskane, tiskane v Tagesposti.“ Ta list je izrečen

organ ustavaljubne stranke, na njo do zadnje pičice priseza štirski ustavaljubnež.

S tem je dobil članek in z njim ustavni shod v Celji za vse Slovence, naj stanujejo že na Štirnem ali kje drugje v razkosani domovini, pomen, kterega ne moremo prezirati, ako se nočemo s zavezanimi rokami prepustiti našim narodnim in političnim nasprotnikom, ki tako naravnost zaničujejo našo moč in na vsa usta razkričujejo svoje zlobne, za nas pugubivne namene. „Tgsp.“ se je pri tej priliki preveč prevsopihala, tako, da jej je v slepi strasti raz obraza padla z lažljivo ravnopravnostjo in svobodo okinčana krinka, za katero smo videli tako staro, zlobno babo, da bi se ne hoteli ni trehotek z njo pečati, ko bi se ona ne drzovala prerokovati nam iz svojih sključenih rok in kvart našo prihodnjost. V prihodnje bomo torej več govorili o njenem bojnem klicu in ustavni svečanosti celjski. Za danes le še kratko opombo.

Savinski rodoljubi so spoznali, kako potrebno je skrbeti, da ne bi od vseh krajev vkup nabobnani tujei v Celji ustrojali neke politike, ki je narodni naravnost nasprotna in ki bi imela z eno potezo uničiti sklepe toliko slavnega žavskega tabora. 60 najveljavnejših mož savinske doline bo na 8. dan avgusta v Celje sklicalo vse Slovence, ki so lansko leto v Žavcu tako soglasno tirjali zedinjeno Slovenijo in narodno ravnopravnost. In vrli Slovenci bodo prišli na tisoče in tisoče! Prišli bodo, ne slavit nemškutarstvo, ampak pobrat vrženo jim rokovico. Ponujeni boj bodo sprejeli in bojevali ravno tako resnobno, kakor odločno na postavni podlagi z dušnimi močmi in onimi pripomočki, ki jih daje čisto prepričanje in sveta pravica. Tudi ne bodo prišli kalit nemškutarjem društvenega veselja. Na gostoljubnih tleh slovenskih je svobodna zabava nemškutarjem, nihče se bo zanje zmešnil, naj že v hrastovem gozdu spremljani od turške muzike žogo bijejo, naj kamenčkajo ob bistri Savini, naj po Miklavževi gori kozelce preobrašajo, naj plešejo ali pri sladki kaplici otrobe vežejo, kakor jim ljubo in drago: žaljivo javno politično demonstracijo proti Slovencem in v imenu Slovencev pa bomo vedeli postaviti na oni prostor, na kterega sliši — kakor je gotovo Bog v nebesih in pravica ter postava na naši strani!

Dopisi.

Iz Ljubljane, 27. julija [Izv. dop.] — Nemškutarji si prizadevajo na vse mile kripilje, da bi zmogli pri volitvah v trgovinsko zbornico. V Ljubljani so prodalnice, v kterih se zastoj daje po 1 libro kave vsacemu, kdor prinese nemškutarke kandidate. Po kmetih biriči nosijo podpisovat volilne liste prazne, da se pozneje nanje zapišejo kandidatje, ktere je Dežman postavil. Borba je huda, in resni bodo nasledki, če zmorejo svobodoljubniki, kajti potem grozi smrt slovenski večini tudi v deželnem zboru.

Dunajski list „N. fr. Presse“ 25. dan t. m. piše: „eden izmed tistih čukov, ki se nič boljšega ne spomnijo, nego da mestnemu odboru sitnost narejajo s prečudnimi nasveti, poslal je županu dr. Felderju prošnjo, da bi se zaradi Kazimirovega godovanja v Krakovi na Dunaji poljskemu kralju S o-

Listok.

Socijalno vprašanje.

(Konec.)

Romanski in germanski narodi še danes niso prebili in premagali sredovečnih društvenih in državnih nazorov; še danes se vije in previjava zapadna Evropa pod njimi kakor v grškem mitu Laokoon in njegovi sinovi pod ovijanjem morske kače. In ravno zavolj tega, ker mi Slovani v naši zgodovini srednjega veka ne poznamo, ravno zaradi tega so naši društveni nazori mnogo bolj človečanski od zapadno-evropskih.

Kakšen ustroj je pri nas Slovenceh stara občina imela? — To je težko reči. Iz pravnih in familijskih nazorov in običajev, ki se še v kakšnih drobtincah nahajajo v našem narodu, dalo bi se morebiti še kaj malega ustanoviti. Pa kje so zapisani ti pravni in familijski nazori in običaji našega naroda? Sistematično še nikjer. Odvetniki in odvetniški koncipienti, ki v tem pogledu vsak dan z našim narodom občujejo, imajo lepo priliko pravoslovno narodno blago nabirati; pa priložnost ni še vse, treba je tudi dobre volje in malega požrtvovanja in veselja do stvari! — Toliko je gotovo, da je še v šestnajstem stoletju spomin na demokratično-komunističen ustroj staroslovanske občine v našem narodu moral jako živ biti, kajti naši puntarski kmetje so zahtevali, kakor nam tedanji zgodovinpisci pripovedujejo: „stara pravdo in občo gmajno.“ Kakšna je ta „stara pravda“ bila, kdo to ve?! Kaj se ima pod „občo gmajno“ razumovati, kdo nam zna to raztolmačiti?! Puntji naših kmetov so bili vseskoz socijalistični. Bogovič, sedanji zagrebški veliki župan, mi je sicer pravil, da je ob priložnosti, ko je za svojo dramo „Matija Gobec seljački kralj“ v deželnem hrvaškem arhivu historične podatke iskal, tudi take podatke zasledil, ktere nedvojbeno dokazujejo, da je tedanja francozka vlada z našimi vstajniškimi kmeti v dogovore stopila, ter se iz toga punta kako tako politički okoristiti htela. Ne

gledé na to, je gotovo, da je punt naših kmetov imel svoj povod v njih socijalnih nevoljah nanesenih jim od fevdalne tuje aristokracije; — svoj cilj pa v priborenji socijalnih polajšanj in sicer s tem, da se njih še v spominu živeči socijalni nazori v preustrojenji občine zopet ožive. Škoda da ta gotovo zelo zanimivi historični čin našega naroda še zmerom ni našel svojega zgodovinpisca. Mi o puntih naših kmetov malo več vemo nego nič. Posebno je socijalna stran teh puntov zanimiva, in jaz bi prihodnjega pisca posebno na to paziti opominjal. V deželnih arhivih v Gradcu in Ljubljani bi se gotovo marsičesa zanimivega naiti dalo. Podvizaj se, komur je mar za halve poznega vnuka! Muharjeva zgodovina štajerske vojvodine do te dobe še ni natisnena, in dasiravno on nam Slovencem ni prijatelj bil, vendar bi se tudi v njegovem rokopisu kaj pozitivnega na to se odnosečega najti dalo.

Mi Slovani tedaj, kar se rešenja socijalnega vprašanja tiče, stojimo na historičnih tleh. Nam se burnih socijalnih potresov in prekucij ni treba bati, pač se je pa tega treba bati zapadu, ki v tem pogledu nima nobene historične podloge, ampak ki zanikuje ves denes obstoječi društveni red. Če se bo kdaj tudi pri našem slovenskem narodu socijalno gibanje pojavilo, bo treba to gibanje v občino napeljati, tam ni nevarno, kajti v občini je njegovo prirodno in historično barišče. Ruska demokratično-komunistična občina ima historični temelj pod svojimi nogami, in s tem je njena bodočnost zagotovljena; da njen ustroj tudi državi ni nevarno, to nas skušnija uči.

Nesoljni ogromni slovenski svet okvasila je ideja o njegovi bodočnosti. Ta ideja sicer danes še ni vidne oblike na-se vzela, ona danes samo še kot neki ombrijo živi, ali da živi, to čuté vsi slovanski rodovi, to čuté vsi izmed nas. Za svet vprašajmo naša srca, in iz njih nam bo odmevala ta ideja prihodnje veličine slovanstva. Slovanska Rusija je, in mora biti v vseh slovansko bodočih zadevah vprašanjih za vse nas druge mednarodna in odločna, tedaj tudi gledé socijalnega vprašanja. Odrtgajmo se od zapadno-evropskih socijalnih nazorov, ki nam familije razbijajo, vero-

b é s k e m u postavil velik spomenik na paradnem trgu Jožefovega predmestja. Mi sodimo, da Slovan Sobéski, če že ni zaslužil na Dunaji spomenika za to, da je to mesto junaški otel Turku, ko so bile že vse nemške moči do trepeta obnemogle, zaslužil je vsaj to, da krivonós dunajsk list o njem spoštljivo govori.

Kako ljubljanski vladni najemnik „Tagblatt“ slovenski zna, svedoči njegov 165. list 23. julija, kjer iz „Slov. Naroda“ kopačo pralaga z nemško besedo: „schaufel“, — malovažen z: „was niemandem nützt“, — z a č é l i t i (aufputzen) z: „ergänzen“ itd. Ker ima „Tagblatt“ z našimi listi toliko vsakdanjega posla, dobro bi bilo, da bi matere vlade prosil, naj mu poleg drugih potrebnim plačajo tudi učitelja slovenskega jezika; saj mati vlada so mu tako prisrčno dobri, da mu to gotovo in vrlo radi storé.

Iz Notranjskega 24. julija [Izv. dop.] — Kljubo Conradovemu razglasu, v kateri trdi, da je naš jezik uveden v šole in urade, — kljubo Herbstovemu odgovoru, ki ga je poslal deželnemu odboru v Ljubljano, v katerem vse pravične pritožbe Slovencev zoper krivično nepostavno ravnanje glede ravnopravnosti slovenskega jezika v uradu naravnost ignorira, — enake pritožbe niso ponehale. Vpraša se, kdo je tega kriv? Ni dvomit, da c. k. uradniki, ki se za prisego storjeno na ustavo, ki nam jezikovo ravnopravnost priznava, in svojo dolžnost ljudstvu nasproti, za katero so, in katero jih plačuje, toliko brigajo, kakor za lanski sneg. Nobenemu poštenjaku ne bo hodilo na misel, da bi uradnike v tem obziru zagovarjal, pa vendar bi ne bilo prav, ako bi hoteli ves greh stresati na uradnike — Slovenci sami so ako ne krivi, pa deležni tega uradniškega greha. Radi bi dobivali od uradnih slovenske dopise — sami pišejo le semtertje slovenske vloge. Kaj pa storijo, kadar se jim pošiljajo nemška povabila, nemške rešitve slovenskih vlog? Molčijo pa spravijo, kar se jim da. K večemu se oglašijo v slovenskih novinah, in le redkokrat se kdo možato potegne za pravico, ktera mu gre, ter ustavi uradniški samovoljnosti. Kaj je temu krivo? Ne toliko nevednost, temuč napačna bojzljivost pred uradniki, katerim se neóčejo zameriti, pa zasebni vzroki, da se tožbe predolgo ne vlečejo, da se prošnje ne rešujejo prepočasno i. t. d. — Da je to resnica, se je lahko prepričati, vendar hočem povedati en primerljaj.

Moj prijatelj D., posestnik in poštar v B., potožil se mi je, da mu je c. k. postojnska sodnija več slovenskih vlog rešila nemško, ter me vprašal, kaj bi storil. Djal sem mu, da „Slov. Narod“ bi mu sicer ponatisnil eno ali drugo rešitev, ako bi mu jo v ta namen poslal, da bi pa po tej poti ne dosegel kaj zdatnega*) — da naj rajši kaka dva originala pošlje državnemu poslancu dr. Tomanu**) na Dunaj s prošnjo, naj ju pokaže kot naš zastopnik sl. vladi, da se ona z lastnimi očmi prepriča, kako uživamo ravnopravnost, da vidi, kako se postave spoštujejo, da zve, kako so c. k. uradniki zvesti ustavi, na katero so prisegli, — in da vendar enkrat zadostí našim pravičnim tirjtvam, ter si tako ohrani naše zaupanje, ki mora pešati v taci okoliščinah. — Obljubil mi je storiti tako. Nisva se videla nekaj mesecev, kar berem Herbstov odgovor, ki ga je dobil deželni odbor, da se niso slišale doslej od nobene strani pritožbe, in da se ministerstvu tudi ni nobena sodnija povedala, ki bi zanemarjala slovensko uradovanje; precejsem vedel, da prijatelj D. ni storil, kar je bil namenil, sicer bi ne bil mogel minister poslati takega odgovora. Zakaj se je bil g. D. skesal? Povedal mi je. Veliko ima opraviti z uradniki; zbal se je, da bi jim kako preiskavo (?), ali naj manje ostro grajo (???) nakopal, ter se jim tako zameril. — Ko je pa ministrov odgovor zvedel, mu je bilo žal, da ni storil, kakor je mislil. „Pa še čas“ — rekel je — „naravnost ministru Herbstu bom poslal nekaj rešitev, kot komentar njegovega odgovora.“ — Že je bilo pismo na pol sestavljeno, kar mu pride

*) Da sem imel pravo, potrdil je dr. Herbst v odgovoru na deželni odbor.

**) Lansko leto se je g. Tomanu poslala enaka prošnja. G. poslanec jo je vrnil s pristavkom, naj se dotični prosivec pritoži na postavni poti. Pismo je še menda zdaj med našimi pismi.

na misel, da je c. k. poštar, da bi ostreje nanj pazili, da bi znal zavoljo kacega majhnega pregreška pošto in ž njo 120 gol. (ktere bi kdo drugi bolj potreboval, kar sam pritrđi) letnega pribodka zgubiti, za to vrže vse na stran.

Kar se žalibog pri Slovencih tolikokrat pogreša je trden značaj, kateri bi jih silil delati neprestano pogumno in neprestrašeno po prepričanji. Pač preveliko število je še tistih, ki so v mislih in besedah vneti Slovenci, ki pa v dejanji in nehanji niso nič boljši od nedolžnih (obskurnih) nemškutarjev. Dragi slovenski rojaki! nikakor ne zadržuje, da nismo nemškutarji in odpadniki, pravi Slovenci moramo biti, ter čast delati svojemu častnemu imenu. Pokažimo, da smo možjé, kader je čas; posnemajmo značajne rodoljube, spodbadajmo bojzljive in podučujmo nevedne! Ne ustrašimo se vsake male! Brez boja in žrtve v sedanjih časih ni nič. Toraj pogum! Junakom je sreča mila.

Iz Notranjskega 27. julija. [Izv. dop.] — Naj pravi kdo, kar hoče, v nemškutarjskih rokah je kapital, sicer bi ga ne pošiljali po deželi z nesramnim namenom, da bi izvabili volilcem za kupčijsko in obrtnijsko zbornico glasilna lista, ter napisali nanje imena svojih kandidatov, katerih niti se poznamo. Zahvaliti se imamo očetovski skrbi g. P. v Ljubljani, da je tudi v naš kraj priromalo nekaj denarja v ta namen, — obžalovati je le, da ne je nemškutarjski prekanjenosti posrečilo zvijačno premotiti nekatere volilce. Ko so pa ti spoznali goljufijo, poslali so volilni komisiji sledeče pismo:

Slavna volilna komisija za volitve v kupčijsko in obrtnijsko zbornico kranjsko! Dobihi smo pred kacicami desetimi dnevi izkaznice in glasilne liste za nove volitve v kupčijsko in obrtnijsko zbornico. Nekteri nismo precej vedeli za kak in kako je treba tu voliti, nekteri smo čakali, da bi po dogovoru in posvetu z nekterimi drugimi volilci, zlasti z gosp. Ličanom, trgovcem v Bistrici, volili enako, — pa oboji smo bili grdo prevarjeni. Prišel je namreč vinski dacar iz Bistrice, ter se nesramno zlagal, da mu je gosp. Ličan naročil, naj pobere pri nas podpisane glasilne liste, na ktere bode on (Ličan) zap sal može, ki so vredni našega popolnega zaupanja; dostavil je, da se mora to prav precej zgoditi, ker bi bilo sicer prekasno (časa je bilo še deset dni). Ker gosp. Ličanu zaupamo, in ker nismo pomislili, da bi znala tu biti kaka zvijača, izročili smo dacarju polpisane glasilne liste, ali kmalo smo zvedli, da smo prekanjeni. Glasilni listi niso prišli gosp. Ličanu v roke, temuč nekemu zagriznemu nemškutarju, ki je od ljubljanske nemškutarjske klike dobil poduk in denarje, da bi ložje ljudi goljufal. Izdal ga je omenjeni dacar sam, rekši pri nekši priložnosti: da dobi za vsaki glasni list, ki ga izgoljufa — 20 kr. starega denarja, — ter neki zakotni pisac, ki si je od 15 najjovljenih glasovnic obetal 5 goldinarjev.

Ker v može, ki so na glasovnice — nam izvabljuje — napisani, nikakoršnega zaupanja ne stavimo, in ker nam zvijačniki glasilnih listov nazaj ne dajo, prisiljeni smo protestovati, zoper tako nesramno ravnanje, zoper tako prekanjeno sleparijo nemškutarjsko, ter prositi: naj nam slavna volilna komisija blagovoli nemudoma poslati nove glasovnice, na ktere bodemo zapisali gospode: (Sledé imena kandidatov po Sloveniji priporočenih), ter gledé na razkrito zvijačo izreči neveljavnost od nas podpisanih listov, v katerih so napisani drugi možje.

Da je vse to resnično, pripravljeni smo dokazati. (Sledé podpisi.)

Iz Dunaja H. G. [Izv. dop.] — Taborujejo zdaj v jugu in severu, torej ni posebno čudnega, da tukaj taborujejo tudi nemški časnikarji, kar imenujejo „journalistentag.“ Čul sem iz zanesljivega vira, da sta tudi ljubljanska dva „vrednika“ Otomar Bamberg od „Tagblatta“, in Dimec od „Laib. Ztg.“ prišla udeležiti se posvetov in nemških toastov. Bog jima daj obilo radosti! — O čem govore pa ti taborci, ti zastopniki šeste velevlasti? Morda o vzvišenem svojem poklicu, služiti vselej le resnici in ljudskemu blagru? Morda ti nemški žurnalisti tu svete zaveze in zveze med seboj delajo? Pač nemogoče reči. Med njimi je mnogo vrlih mož, ali še več je taci, ki so

zakon negirajo, in v divje zverine pretvoriti hočejo. Predno bo pa Rusija mogla to vprašanje popolnoma po slovanskih nazorih rešiti in do kraja in konca izpeljati, pred se bo morala popolnoma iz vseh tistih socijalnih koč izleviti, v ktere so jo zapadnjaki zavili in ušili. Začetek je storjen. Zapadna, ali tako zvana nemška stranka na Ruskem je z odstopom ministra Valujeva lanskega leta prvi omamljivi udarec dobila. S tem enim udarcem še ni ubita, za tako žilavo sto- in stoglavo hidro, kakor je ta stranka, bo treba še sto in sto udarcev. Mi se nadejamo, da bo ruski narod ta posel razumel.

Značaj Slovanov se bitno loči od značaja Germanov in Romanov. Mi smo priljudi, družbinsko življenje ljubeči, zapadnjaki pa odljudni zasebneži. Dokaz za naše družbinsko življenje je to, da imamo za rodbinske razmere morebiti več kot petdeset imen, med tem ko Germani in Romani vsega skupaj komaj kakih deset do petnajst zmorejo.

Mirabeau je rekel, da bo francoska revolucija leta 1789. s svojimi velikimi idejami okrog sveta od naroda do naroda popotovala povsod svojo zalego pustivši. Ako bo pri vseh drugih narodih na svojem potovanji postajala, pri nas Slovanih le ne bo. Ideje francoske revolucije so pri nas Slovanih že od starodavnosti udonačene, so zgodovinske. Nam ni treba, ka bi nam kakšen Abbé Sieyès še le človeška prava definiral; te najdemo vse v naši stari demokratično-komunistični občini utelesena in živa. Francozje pravijo, da so „la grande nation, qui marche a la tête du monde civilisé.“ Naj bodo la grande nation za drugo, za nas le niso. Naj marširajo drugi narodi za njih civilizacijo, mi Slovanii le nečemo, kajti mi Slovanii smo, kakor sem že v začetku tega spisa rekel: svet za sebe, pa nas ne briga, kako drugi živé in kaj počenjajo. V stran s zapadnimi idejami, ki so puhle in pišive, strupene in kužljive. Rusija je že začela se otesniti vsega, kar so zapadnjaki bili v njo zasmradili, posnemajmo jo tudi mi. Celo na Nemškem so že začeli jako nepovoljno na francoske frivolne socijalne ideje brlitzgati, češ ka jim svet demoralizujejo.

Mi Slovani nismo in ne bodemo nikdar slave v tem iskali, v kolikih bitkah smo zmagali, koliko smo drugih narodov poklali in podjarmili, koliko vladarjev smo pod guilotino položili; za tako krvavo „gloire“ naj se drugi poganjajo, mi le ne maramo za njo. Zakaj ne? Zato, ker je to z eno besedo rečeno neumno in nečloveško. Mi Slovani nismo nikdar v zgodovini bili bič, s katerim je previdnost druge narode bičala. Mi nismo bili nikoli roparji in tolovaji med narodi, nismo nikoli druge napadali, in še denes je glavni potez v značaji naše zgodovine le obramba tujih napadov. Krvoločnost ne leži v psihologiji Slovanov, krvoločnost, ki je bila pri mnogih naših sosedov posebno nasproti nam nekđaj epidemična. Pa kljubo vsemu temu je bil od nekđaj nek blagoslov pri nas, pomnožili smo se, da nas je denes več, nego nas je kdaj bilo, in naša množina je naša najboljša bramba, ona sama že zavdaja našim neprijateljem strah.

V orijentu so v socijalnem in političnem obziru vsa prava zedinjena v osebi samodržnega vladarja, njegova oseba je vir vseh pravic; komur jih on deli, ta jih ima in uživa, komur jih on krati, ta jih nima. Razen njega so vsi drugi nepravni. V deljenji in kratenji prav despotičen orijentalen vladar ni na noben pozitiven zakon vezan, za svoja dejanja in nehanja nobenemu odgovoren. — Ravno nasprotno je na evropskem zapadu. Tu stoji osebnost na pravnem vrhuncu. Na zapadu je vsak pod svojim klobukom kralj in cesar. Prava so med vse po isti meri razdeljena. — Mi Slovani smo most med orijentom in okcidentom, mi stojimo v sredini ter vežemo ta dva nasprotja. Pri nas ne stoji na vrhuncu prava ne despotičen samovladar kakor v orijentu, pa tudi ne vsak poedinec, kakor na okcidentu; pri nas stoji na vrhuncu prava, ali bi vsaj morala stati, občina, ali če hočemo za stopinjo niže stopiti zadruga, familija. Te moralčne osebe so pri nas nositeljice prava. Še le v občini ali po občini vživa poedinec prava, in tje se mora zavrniti, če se čuti v svojih človeških pravih razžaljenega.

To kar mi denes pod imenom država (držela, dežela) razumevamo, ni slovanski. Slovanska država, stoječa ne na osebi vladarja kakor v orijentu,

hlapci denarja, ki služijo denes tej ideji, jutri pa jo z vso vednostjo in vestjo pobijajo, ako jih je nasprotna najela in bolje plačala. Zlasti dunajski žurnalisti, kateri imajo aranžiranje v roci in kateri prevagujejo, so z večine judje in njih značaj je znan. Tako do kaj resnega, potrebnega in uspešnega ne more priti ves zbor, in težko če bodo tuji gosti iz Nemškega, ki se od avstrijsko-nemških tovarišev odlikujejo gledé znanja in značaja, odhajali zadovoljni. Vi Slovenci pa vem, da se malo brigate za ta „journalistentag“ in zadovoljni morda boste, če imenovana dva vrednika iz Ljubljane prineseta kaj pravega nemškega duha iz Dunaja v vašo slovensko deželo.

Vse tukajšnje vladne novine, posebno obe veliki „Pressi“ se pečajo s českimi volitvami. V zadnjem času so se jim bile utrudene roke že pobešile in niso Čehom več dokazovale, vidé da je zastoj. Zdaj je jih kakor Mojzesa v puščavi zopet upanje podprlo, da vsaj nekoliko českih deklarantov odpade. Upamo, da se bodo zmotili. In ker vse kaže, da se bodo Poljaki odločneje na lastne noge postavili, in če še slovenski poslanci možje postanejo in se enoglasno izjavijo za program, kterega so pred slovenskim narodom na taborjih razvili in ga je ta navdušeno potrdil: potem mora ministerstvo pasti.

Politični razgled.

Beust je govoril v delegaciji ogerski o svoji zunanji politiki. Gledé vzhodnega vprašanja je djal, da Turški prepušča, naj da krščanom kolikor hoče; o Pruski je rekel, da mu dozdej ni bilo mogoče njenega prijateljstva dobiti; s Francosko pak je Avstrija v najbolji zvezi, ker imati te dve državi enake namere. — O notranji politiki je Beust molčal in se Rechbauru, ki ga je nenaravnost o tem interpeliral, samo po svoje nasmehljaj. „Politik“ misli, da je ta diplomatičen nasmeh veljal ministerstvu Giskrovemu in da je hotel reči: „Vi ste notranje zadeve tako zmešali, da inozemstvo na to svoj račun stavi. . . Vi ste svojo nezmožnost dokazali. Ko bi bila Avstrija znotraj v redu, dalo bi se na venkaj lahko uspešno politikovati. Z možmi, ki znotraj zmešnjave delajo, ni več govoriti. Naj odidejo!“ — Znano je, da se v poslednjem času baš Beustu prisoja, da bode svojo stvarco, „parlamentarno“ ministerstvo Giskra-Herbst odpravil in začel pogajati se s Slovani. Zdi se nam po teh besedah „Pol.“, da tudi Čehi v poslednjem času tako menijo.

Minister Giskra je govoril pri banketu nemških novinarjev na Dunaji. Govoril je mož in hvalil sebe in vladu, rekiš kako srečno je novinarstvo v Avstriji, ker je svobodno. (Na slovanske časnikarje je bil namreč pozabil.) Povedal je, da se čuti denes kot vladin ud približanega časopisju. Pripoznal je, da se nobena vlada ne more dolgo obdržati, ako je javno mnenje, t. j. časopisje zoper njo. — Po njegovem govoru je godba igrala znano pesem: „des Deutschen vaterland muss grösser sein.“

Slovenska časopisna v Trstu „Primorec“ in „Slovenski Primorec“ imata sitnosti z generalom Möringom. Ta namreč meni, da sta oba en časopis, namesti prejšnjega „Primorca“. Ker izhaja ta „en“ časopis 4krat na mesec, tirja Möring plačanje koleka. — Med potniki tržaškimi ni skoro nič Slovencev.

Na Českem je bilo zopet nekoliko taborov prepovedanih. — Staro-čehi so nezadovoljni z novim mladočeskim pol. društvom „Slov. Lipa“, ki hoče tabore napraviti pred volitvami. „Pokrok“ se boji, da hoče „Slov. Lipa“ biti nov volilni odbor. Vendar cel ta razpor ni tak, da bi škodoval. Zunanjemu nasprotniku in vladi so Čehi vselej edini.

V Lvovu je bil velik tepež med vojaki in ljudstvom. Mnogo jih je bilo ranjenih in naposled je morala vojaška patrolja streljati, da je krdeča razgnala.

Prusovski časopisi so avstrijsko „rudečo knjigo“ zelo napadali in obsojali, da jej se vidi, kako boječe je avstrijski državni kancelar izbiral in ožemal svoje spise, ki se Pruske tičejo. Ob enem se pripoveduje, da Bismark

pa tudi ne na poedincih kakor na zapadu, ampak na avtonomnih občinah, se imenuje mir. Beseda mir je pri nas Slovincih ta svoj prvotni pomen že zdavnaj zgubila. Po pojmu sodč, ki ga še pri nas ima, si moremo domisljevati, kako blag, kako humanitaren pojem so stari Slovani državi pridajali. Ruski jezik še pozna prvotni staroslovanski pojem besede mir. Aksakov pravi: „Po ponjatijam (pojémih) ruskoga duha i jazyka mir možet bit i vsja Rus, mir možet bit i gubernija, i volost, i derevnja (ves). Mir jest so-branije narodnoje boljšej ili menjšej najestnosti; mir jest narod kak odno misljaščeje, govorjaščeje i djeistvujuščeje cjeloje.“

Mi Slovenci smo do zdaj naše narodno gibanje le na političnem polji gojili. Jaz bi nasvetoval, naj se tudi socialna vprašanja na dnevni red postave, saj se tudi z narodnostnim vprašanjem lahko v sklad denejo. Socialna vprašanja stoje prostemu narodu gotovo bliže nego strogo politična. Kako bi laglje davke zmagali, kako bi laglje živeli, kako se tatov branili in o enakih vprašanjih bi se naši kmetje radi posvetovali. Kdor je kdaj sred naših kmetov pred govorniškimi odrom stoječih bil, ta se je lahko prepričal, da je njih govorica okoli enega ali drugega teh predmetov sukala se.

Kdor se je že kdaj s socialnim vprašanjem pečal, in dela o tem predmetu spisana bral, ta mi bo to priznal, da sem dosta zmerno in trezno pisal, komur je pa ta predmet nov, ta je gotovo nad marsikterim stavkom z glavo majal, češ ka sem tu pa tam pre debelo risal in premastno barval. Vsem še bog ne more po volji činiti.

Končujem pa ta spis z našim narodnim pregovorom, ki pravi: pol sveta je zmerom za prodati, pol pa za kupiti! Ne prodajajmo našega sveta, da ne pride tuji kupec po-nj.

V Zagrebu.

—p.

ni že več mesecev z avstrijskim poročnikom govoril, ter da se pruski krogi s tem še hvalijo. Iz vsega tega je vidno, da Pruska čaka le prilike in vzrokov Avstrijo napasti.

Francoska cesarica potuje v Carigrad, kjer jej bode turški sultan skrbel za vse mogoče prijetnosti stanovanja na Bosporu.

Londonski časopisi vnovič potrjujejo neprijateljstvo egiptovskega podkralja in turškega sultana. Poslednji je dva paše, ki sta iz Egipta pribežala v Carigrad, precej z visocimi službami nagradil.

Na Angležkem so tudi v gosposki zgornici z nekterimi popravki potrdili odpravljenje predpravice angličanske cerkve na Irskem. Ker dobodo tako katoličani na Irskem s svojimi protestantskimi sodržavljeni enake pravice v versko-politični zadevi, je ta korak velik napredek v Angliji in tem bolj važen, ker je cela postava imela v gosposki zbornico mnogo nasprotnikov.

Iz Španjskega se še nič na tanko ne ve, koliko je karlistično gibanje. Eni poročajo, da je don Karlos že francosko-španjsko mejo prestopil, in da se bodo njegove posamezne trupe okrog njega zbrale, da je mnogo odborov postavil, ki za njegovo kraljevanje delajo itd. Vlada je previdna in sledi za vsemi njegovimi privrženci. Več karlističnih upornih krdel je tepenih in razgnanih.

Razne stvari.

* (Za tabor v Ormužu) je ravnateljstvo južnih železnic vožnino med Celovcem, Ljubljano, Zagrebom, Kanižo in Ormužem k taboru v Ormuž in nazaj za 6., 7., 8. 9. in 10. dan avgusta na polovico znižalo. K temu je potrebno, da vsaki, ki se na ormuški tabor po znižani ceni pelja, izkaznico ima, ktera se v čitalnicah in taborskem odboru dobiva.

V Ormužu 27. julija 1869.

Taborski odbor.

* (Naša ravnopravnost v klasji.) V torek zjutraj ob 11. uri se je predstavil birič c. k. okrajnega urada g. Wolf vredniku „Slov. Naroda“ in mu pokazal nemško pismo, v katerem g. c. kr. pristav Lassbacher g. biriča pooblastuje, da mora A. Tomšiča siloma pred sodnijo priritati. V pooblastilu se je ob enem mestnemu uradu mariborskemu zaukazalo, da mora uradnemu biriču dati toliko policajev na pomoč, kolikor bi jih bilo treba, ako bi se A. Tomšič branil iti z biričem. Vrednik Tomšič se je na ta zaukaz prepustil g. biriču, ki ga je tiral pred g. pristava Lassbacherja. Med obtožencem in preiskovalnim sodnikom se je vnel živ, zanimljiv razgovor o jeziku, v katerem se bo stvar obravnavala. Najprvo je vrednik T. protestoval, da so ga siloma tirali pred sodnijo, dokler se mu ni dalo postavno povabilo, potem pa je na nemške ogovore g. Lassbacherja toliko časa molčal, da mu je g. pristav v neizmerno slabi slovenščini razlagal, da ga ni volja obravnavati slovenski in da bi mu bilo to tudi nemogoče, ker mu slovenski jezik ni dovolj znan. Ker se vrednik za nobeno ceno ni podal nemškemu uradovanju in je sodniku naravnost rekel, da bi ga je težavnica (folter) morebiti prisilila posluževati se nemškega jezika, odišel je g. Laasbecher na svete k g. okrajnemu sodniku Ribiču. Kaj je tam zvedel, ne vemo, vrativši se je začel narekovati k zapisniku nemško glavo, potem pa vpraševal obtoženca v svoji, nikomur podobni slovenščini. Dokler je bil pri „generalibus“, je še precej gladko teklo, če se je tudi v zapisnik zapisalo, da je Tomšič „ledičen“, — bolezen ali lastnost, o kateri si zaslišan vrednik še zdaj ni mogel napraviti zdravega pojema. Narekovanje g. uradnika pa je hitro nehalo, ko sta prišla do vprašanja, ali je obtoženec že imel kedaj kaj s sodnijo opraviti. Obtoženec odgovor, da je že v tiskovnih zadevah enkrat obsojen, je ostal gosp. Lassbacherju neumljivo vprašanje. Ker je gosp. Lassbacher v svoji „slovenščini“ prosil, naj bi obtoženec svoj odgovor narekoval v zapisnik, se je to zgodilo. Glavno vprašanje je gosp. na ustavo zapriseženi pristav zopet nemško narekoval, potem pa obtožencu v neki nemško-slovenski (bilo je več nemškega kakor slovenskega) zmesi tolmačil. Iz tega tolmačenja smo zvedeli, da gre tožba na prestopke proti §. 22 tiskovne postave. Tega pregreška se je Tomšič bajé krivega storil v 65 šte. „Slov. Naroda“, ko je razglašal razsodbe iz svoje prve tiskovne pravde. Očita se mu 1. da ni znal brati slabo pisanega imena enega podpisanih uradnikov, 2. da je več tiskal, kakor se mu je zaukazalo, 3. da je napravil k razsodbi opombo med „Raznimi stvarmi“. Vrednikovi slovenski odgovori na ta vprašanja so se zapisali v tako čudni jeziki zbljoji, da bi zapisnika ne bil mogel že zaradi tega samega podpisati, ko bi mu podpisa ne bilo prepovedovalo tudi čudno dvojezičje v zapisniku. G. Lassbacher je torej dal originalnemu protokolu še nemšk rep, ga podpisal, potem pa je vrednika spustil v božjem strahu, kaj bo nadalje sklenilo slavno državno pravdnništvo v Celji. Obtoženec si je zaradi posiljenega voženja pred sodnijo pridržal svoje daljne korake.

* (V kloštru) karmelitarških nun v Krakovu so imele nune že 21 let neko žensko zaprto. Vzroki so še neznan. Sodniji je bilo to skrivaj in brezimno naznanjeno in posebna komisija je kloster preiskala in našla v klaftro dolgi, klaftro široki, temni in smrdljivi luknji in tu na gnjili slami nago žensko. Komisija je poklicala tudi škofa na mesto. Nune so se izgovarjale, da je zaprta nora. Škof jim je odgovoril, da mora on sam znoreti, ako ga zapró v tako luknjo. — Ta dogodba je po vsem Krakovu zbudila pravično nevoľjo vsega prebivalstva. Ker sodnijsko preiskovanje počasno pot hodi, razdraženje raste. 24. t. m. se je po noči zbralo nad 4000 ljudi pred kloštom teh nun. Skušali so vrata ulomiti. Vojaki so to ubranili in množico odpodili, ki je potem družih kloštrov okna pobila. — Po novejših poročilih so predstojnico klostra in dve drugi viši nuni zaprli, ravno tako spovednika nunskega klostra. Razkačeno ljudstvo, ki je razsajalo in okna pobijalo tudi po družih samostanih, nekatere jezuite telesno poškodovalo, umirilo se v poslednjem času videč, da sodnija ostro in naglo preiskuje. Tisto nuno, ki je bila 21 let zadržana, so peljali v norišnico. — Duhoven po kterem se je cela grozna odoba zvedela, je bajé nanagloma umrl.

* (Uradnikom) je, kakor iz gotovega vira vemo, s posebnim ukazom prepovedano, vdeleževati se slovenskih taborov in shodov. Dvomimo, da bi zaradi tega ukaza kak slovenski tabor manjši bil. Vlado pa obžalujemo, da samo tačas njeni služabniki ne smejo biti „ustavoverni“, kader se morejo ustavnih „prav“ posluževati za narodno stranko.

* (Medved). Iz Klane v kastovski okolici se nam piše: Na 22. jul. po noči je logar Majar v c. kr. gozdu Dletvo v Klani ubil medveda, ki je vagal več nego dva centa.

* (Za deželno kmetijsko šolo v Gorici) je imenoval sl. deželni odbor po dogovoru s kmetijsko družbo tudi italijanskega ravnatelja-profesorja. Ime mu je dr. Karol Ohlsen, kateri je zdaj profesor realke v Sondrio-u, bil je poprej uravnavalni komisar kmetijskih učilišč v provinciji Neapoljski, izučil se je na kmetijskih akademijah v Popelsdorfu in Hohenheimu.

* (Iz Voloske) v Istri se nam piše: C. k. gospod uradnik Zernardi §. 19. državnih osnovnih postav tako dobro razume in spoštuje, da je one dni občinskemu glavarstvu Kastavskemu hrvaški dopis nazaj poslal z ukazom, naj mu dopisujejo vse uradnije v avstrijsko-ilirskem, isterskem Primorju v navadnem italijanskem jeziku. Proti temu nezakonitemu nasiljenju tujega jezika se je bajé občinsko glavarstvo v Kastavi pritožilo visoki c. k. sredinski pomorski vladi v Trstu. To zopet nekaj o avstrijski svobodi in ravnopravnosti!

* (Na protest tistih „100“ Goričanov) zoper mnoge dopise v Tržaških časnikih, oglašil se je pred nekimi dnevi v „Cittadino“ drž. poslanec, g. dr. Pajer, trdeč, da on ni že leto in dan v nikaki zvezi s Tržaškimi vredništvi. Štev. 164 „Triester-Zeit.“ od 20. t. m. pa je prinesla v sredo dopis, v katerem se oni protest hudo rešeta. Bere se med drugim v tem pojasnilu, da 3 izmed tistih, ki so pod undanjo razložbo v „Cit.“ podpisani, še pisati ne znajo, 25 da jih le z velikim trudom za silo svoje ime podpisati zna; mnogi da nikdar nobenega časnika ne berejo, skor nobeden pa da ni zmožen časniške sestavke razumeti. Vjeti da so se dali podpisniki s tem, da se jim je reklo, ka gre za okrožnico merečo na zboljšanje jako plitvega zaloga telovadskega društva. V imeniku podpisnikov da se nahaja ime zraven imena politiskega kaznjencea itd. Toda naj okrajšamo naš posnetek; nočemo raznašati nadrobnosti iz domačega prepira naših laških strank, kajti dopisi tace nevedčnih osebnosti od dné do dné očitnejše molé. Čas bi bil, da bi se od obéh strani odjenjalo od te polemike. Ako je res, kar pojasnilo v „Triesterici“ trdi, da je večina tistih, ki so protest podpisali, tako neomikana, ne vemo, ali je prav, da se iz takega apna in peska politična mavta nareja. — „Dom.“ pravi: Nas vse te homatije Goriške nič ne zadevajo, zato se ni tudi „Dom.“ od začetka nič zmenila za-nje; zdaj pa, ko je po mestu zaradi teh dopisov že prav nekaj hrup, morali smo jih kot časopisci omeniti. Sicer pa je naše stališče v tej zadevi neutralno. (!)

* (Nemškimi ustavo zvestim) zdaj tudi njih prejšnji tovariš „Wanderer“ pridigo bere: „Nemci naj se vprašajo, kakšen dobiček imajo nad tem, da branijo in zastopajo mlačno politiko ustavoverstva . . . Ko bi se Nemci tam, kjer z družimi narodi prebivajo rajši, s temi pogodili, nego da so brezvoljen, pokoren vladen lakaj, ves položaj bi ne bil tako zoper.“ Tako Neme Nemcem in menda nemškutarjem tudi.

* („Zukunft.“) je malo iz svojega ravnovažja prišla zaradi naših člankov: „Slovinci in slovanska vzajemnost.“ Nek mlad Hrvat gospod K é je napisal ondan članek zoper „Slov. Nar.“ Ker ni bilo nič ovrženo, hoteli smo m léati. V listu 168 pa se je v isti stvari oglašil še nek dopisnik iz „slovenskega Štajerja“ zoper nas. Skoro bi ne verovali, da je to Slovenec. Več prihodnjé.

* (Slovenski tabor na Koroškem), kateri je bil lani preložen, menijo koroški Slovenci, kakor čujemo napraviti na Mali Šmaren dan. Upamo, da bodo rodoljubi na Koroškem, ki so to sklenili, tudi pri sklepu ostali in premagali vsakoršne zapreke.

* (Kako delajo naši nasprotniki?) Povedal je že naš ljublj. dopisnik, kako nemškutarji Slovence povsod iz služeb izpodrivajo samo zato, ker so po svojem političnem prepričanju narodni. Ravno kar zvemo zopet drug enak izgled. Sloveno-Bistriški okrajni zastop, kjer vladajo nemškutarji, je dvema narodnima učiteljema, da si mora njih pridnost in izobrazbenost priznati, službe odpovedal, da more po njunem odstopu ta mesta dati svojim ljudem. — Razvidno je, da naši nasprotniki nikakor niso prizanašljivi nam nasproti. In mi? V očigled temu, da je nemškutarjem vsako orožje dobro, da se njih boj ne obrača samo zoper našo stvar temuč tudi zoper osebe: bode pač tudi nam treba povsod, kjer je mogoče delati, malo sentimentalnim in prizanašljivim biti. Mi Slovanje že po svojem značaju nismo, da bi trli. Ali če se nas po lici bije, nehajmo nastavljeti po svetopisemsko še drugo lice! Saj po vsej sili hoté, da se od „sovražnika učimo“ tudi mi.

* (Italija do Ljubljane!) Florentinsk vojašk časopis „Esercito“ prav ljuto Avstrijo napada. Zato mu je neki zastopnik „goriškotrientinsko-istrskih izseljencev“ poslal zahvalno pismo. V tem se pravi: „Nikoli in nikdar ne moreti biti v prijatelstvu Italija in Avstrija, dokler ne bo italijanska zastava vihrala na Brenerju in pri Ljubljani“. Koliko imamo še delati, učiti in buditi predno mirno lahko rečemo tem poželjivcem: „pot do Ljubljane bode italijanska zastava morala koračiti čez kri in telesa slovenskega naroda in slovanske moči“: to naj bi morda majhno tisti pomišlili, ki nam zamerijo, ako izrekamo, da nam je domovina in ohranitev slovenstva pred prežečimi žreli prva skrb.

Bazpisana služba.

Centralni odbor štajerske kmetijske družbe namerava sprejeti popotnega učitelja za sadje- in vinorejstvo ter kletno gospodarstvo. — Tisti, ki hoté za to službo potegovati se, naj dokažejo svojo teoretično izobraženost in njih dejanske porabljivosti pri teh oddelkih in naj povedó pogodbe, pod katerimi bi bili pripravnimi mesto popotnega učitelja sprejeti. — Sicer se znanje slovenskega jezika vsakakor zahteva. — Prosilci naj svoja spričala nadalje do konca avgusta t. l. v kancelijo kmetijske družbe, Schmiedgasse Nr. 367 vložé.

V Gradcu 12. Julija 1869.

Centralni odbor štaj. kmetijske družbe.

Modroslovec,

dokončavši vseučilišče, želi priti kam v mesto ali na deželo

za domačega učenika.

Napis prosí pod sledečim napisom: A. V. Bujanski, modroslovec na vseučilišču v Gradcu.

!! Oznaniilo !!

Samo nekoliko časa še,

dokler se namreč zaloga popolnoma ne izprazni, razprodaja se blago, iz konkursne mase kupčijske hiše E. & P. na Dunaji — kolikor tega blaga še imamo.

Prodajemo 25 procentov ceneje, kakor je blago v fabriki veljalo, in sicer na drobno kakor na debelo.

Cena po odbitih 25% stoječa in nepremenljiva:

Trobela platna, 33 vatlov 5 fl. in više
" " 36, 40 in 50 vatlov
holandijsko 11 " "

Blago za obleko, jako različno, čudovito po

Tanek Mohair in Luster v vseh barbah po 30 kr. in više.

Zensko perilo: srajce pisane in gladke in izmišljene po 1 glđ 10. kr. in više.

Korseti, pleteni lepo izdelani, spodnja obleka; perilo za može vsake baže.

Na pismena naročila bomo ustrezali hitro ali za gotov denar ali proti poštnemu povzetju.

Razpodajalnica edino v gospodskih ulicah št. 113 nasproti Pichsovi kavarni.

Spoštljivo

Schneider & Bettelheimova
razprodalnica dunajskega blaga.